

Трофіла Н. Д.

доцент кафедри психології та педагогіки розвитку дитини Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА АГРОНОМІВ–ДОСЛІДНИКІВ

Реформування та модернізація вищої освіти в Україні є актуальними завданнями на шляху до інноваційного, європейського розвитку українського суспільства, підвищення ролі вищої освіти у формуванні освіченого молодого покоління [2].

Важливою складовою системи вищої освіти в Україні є аграрна освіта, що має сприяти відтворенню кадрового потенціалу галузі, забезпечувати високу якість підготовки фахівців, безпосередньо впливати на оптимальне розв'язання багатьох проблем агропромислового комплексу.

За часів існування України як самостійної, незалежної держави аграрний сектор економіки завжди був стратегічним напрямом державної політики. На реалізацію цієї програми спрямовано низку законодавчих документів, а саме: Закони України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року»; «Про державну підтримку сільського господарства»; «Стратегія розвитку аграрного сектора економіки України на період до 2020 року»; розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції Державної цільової програми сталого розвитку сільських територій на період до 2020 року»; «Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми збереження і розвитку потенціалу України на період до 2017 року». У загальних положеннях «Стратегії розвитку аграрного сектора економіки України на період до 2020 року» зазначається, що «аграрний сектор України з його базовою складовою, сільським господарством, є системоутворюючим в національній економіці, формує засади

збереження суверенності держави – продовольчу та у визначених межах економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей національної економіки та формує соціально-економічні основи розвитку сільських територій» [6, с. 1].

Сучасний стан економіки країни потребує створення нової системи інноваційного розвитку агропромислового сектору «аграрна освіта – аграрна наука – аграрне виробництво».

Аграрне виробництво – це не лише система державних та приватних сільгосп підприємств. Це ще й науково обґрунтована, методично забезпечена система аграрної (сільськогосподарської) освіти, яка має забезпечувати підготовку спеціалістів вищої і середньої кваліфікації та кваліфікованих робітників для сільськогосподарського виробництва, а також наукових і педагогічних кадрів для роботи в науково-дослідних інститутах, на дослідних станціях і у навчальних закладах [4, с. 305].

Це актуалізує проблему підвищення вимог до професійної підготовки фахівців агропромислового економічного сектору, й зокрема агрономів-дослідників.

Сучасний аграрій-дослідник повинен володіти не лише фаховими знаннями і компетентностями, але й мати психолого-педагогічну освіту. Як показало вивчення, у змісті їх професійної підготовки переважає фахова освіта, при цьому універсальна педагогічна складова. Відповідно виникає потреба оновлення змісту і технологій професійно-педагогічної підготовки агрономів-дослідників на магістерському освітньому ступені вищої освіти в аграрних університетах [3].

Основним регламентуючим документом професійної підготовки агрономів-дослідників є освітньо-кваліфікаційна характеристика, у якій визначено такі основні функції: аналітична, проектувальна, організаційна, технологічна, контролююча, технічна, природоохоронна.

Система вищої аграрної освіти в Україні, за слушним твердженням І. Примака, «спрямована на підготовку фахівців, що уміють творчо мислити, самостійно ставити й вирішувати агрономічні завдання, набувати нових знань, перевіряти ефективність окремих агротехнічних заходів і рекомендацій у методично правильно поставлених польових дослідках» [1, с. 277].

Водночас у «Концепції реформування і розвитку аграрної освіти та науки» наголошується на важливості створення цілісної вертикальної інтегрованої системи підготовки, що забезпечить аграрну галузь висококваліфікованими робітничими кадрами та фахівцями з вищою освітою, оптимізації чисельності науково-педагогічних працівників закладів вищої аграрної освіти [5].

Отже, агрономи-дослідники повинні уміти вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності, виконувати свої виробничі функції завдяки особистісним якостям, що формуються під час соціогуманітарної підготовки.

Список використаних джерел:

1. Введення до спеціальності: навч. посіб./ за ред. І. Д. Примака, О. І. Примака. Київ: Центр учб. л-ри, 2009. 392 с.
2. Вища освіта України в умовах трансформації суспільства: стан, проблеми, тенденції розвитку, 2007–2011 рр. : наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2 / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, Ін-т вищ. освіти ; [упоряд.: Пономаренко Л. О.; Стельмах Н. А., Пєєва С. П., Айвазова Л. М., Бублик Н. М. ; наук. консультант і авт. вступ. ст. Корольов Б. І. ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О. К. : Нілан-ЛТД, 2012. 663 с.
3. Професійно-педагогічна підготовка магістрантів в аграрних університетах: теоретичні і методичні засади: [монографія] / Ольга Ткаченко. Біла Церква, 2019. 138 с.
4. Професійна освіта: словник: навч. посіб. / [уклад. С. У. Гончаренко, І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало, О. С. Дубинчук, Н. О. Талалуєва, А.

О. Молчанова, Л. Б. Лук'янова]; за ред. Н. Г. Ничкало. Київ: Вицшк., 2000. 380 с.

5. Про схвалення Концепції реформування і розвитку аграрної освіти та науки. Розпорядження від 6 квітня 2011 р. №279-р / Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/279-2011-%D1%80>.

6. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2020 року / Міністерство аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minagro.gov.ua>